

Bærum kommune
post@baerum.kommune.no

Planutvalgets medlemmer v/
borgny.danielsen@baerum.kommune.no (22.02.22)

Deres ref.: 19/2783-22/35912/GRL

Deres dato: 18.02.2022

PlanID: 2019008

Vår ref.:

Vår dato: 10.03.22

Detaljregulering for Helårs turveitrasé Vestmarka. Møtet i planutvalget 10.03.22. Innlegg

Bærum kommune ønsker å bygge helårs turveitrasé i Vestmarka.

Som begrunnelser har kommunen bla anført:

1. kortreist overskuddsstein fra utsprenget av fjellhaller ved Kattås vannrenseanlegg kunne avhendes ved å benytte den som underlag for ny turveitrasé i Vestmarka, noe som gir mindre CO₂ – utslipp.
2. en slik vei vil være positiv for befolkningen, som hele året vil få enklere tilkomst til skogen og den «uberørte» naturen.
3. Naturen vil bli tilgjengelig for bevegelseshemmede i rullestol mm.
4. Tiltaket vil føre til at flere vil ferdes i naturen (skogen), hvilket er et gode.

Bærum Natur og Friluftsråd har, som én av flere organisasjoner/foreninger avgitt en rekke uttalelser (tilbake til 2019) og tilbakeviser argumentene prosjektet begrunnes med:

- **Kortreist stein** Det første argumentet forliste ved at Franzefoss ønsker å motta all stein fra Kattås grunnet dens gode kvalitet. Det var følgelig ikke noe kortreist stein tilbake for byggingen av Vestmarkaveien og det argumentet faller følgelig bort.
- **Kortreist stein igjen** Kommunen viderefører likevel argumentet på følgende måte: lastebilene som kjører kvalitetssteinen til Steinshøgda kan ta med stein av ringere kvalitet tilbake, da bilene likevel skal til Kattås igjen (for å hente kvalitetssteinen). Derved har man «kortreist overskuddsstein» til å bygge veien! Et tvilsomt argument som ikke kan påstås å være kortreist og som derved etter BNFs mening ikke kan anføres som argument for prosjektet.
- **Til punktene 2, 3 og 4**
- BNF mener det er mer enn nok veier i Vestmarka til å tilfredsstille behovene gitt av pkt 2 og 3 ovenfor og derved også pkt 4. BNF mener følgelig at heller ikke disse argumentene er gode nok til begrunne tiltaket.

Antropocen

Vi er nå inne i menneskets tidsalder der vår sivilisasjon preger miljøet bla ved utryddelse av biologisk mangfold og ødeleggelse av natur, med forurensning og klimaendringer for å nevne de mest alvorlige konsekvensene.

Naturen kan redde oss, men først må vi redde naturen.

Hensynet til bevaring av natur og av biologisk mangfold er ikke – eksisterende i beskrivelsen/ argumentasjonen for prosjektet.

Det alvorlige budskapet i FNs Klimapanel 6. hovedrapport, del 2 forsvinner i de tragiske nyhetene fra krigen i Ukraina, der krigshandlingene ødelegger natur og forverrer CO₂ – balansen i høyt tempo!

Men rapportens budskap er at verden står foran flere uunngåelige og alvorlige klimaeffekter de neste årene.

Så hvordan skal vi tilpasse oss? Et hovedsvar er at vi snarest må slutte å ødelegge naturen, som er under press fra to kanter.

1. Mennesker over hele verden bygger ned og ødelegger naturen.
2. Samtidig utsetter klimaendringene naturen for ekstremt stress, som medfører at økosystemene slutter å fungere som de skal.

Vi (verden) er inne i FNs 10-år for naturrestaurering. Bærum kommune må ikke som bidrag til det ødelegge natur. Kanskje burde kommunen heller restaurere Vestmarka?

Naturens rettsvern

Kommunens og enkelte politikeres argumenter antas (av dem) å være gode nok til at turveianlegget kan bygges. I så fall er naturens rettsvern, etter BNFs mening, ikke godt nok. Så hva består det i?

Naturmangfoldloven. Formålsparagrafen og de miljørettslige prinsipper §§ 8-12 må håndheves.

Markaloven:

§7 Unntak for tiltak i kommunale planer (kommuneplanens arealdel)

§14 Søknad om tiltak «*Tillatelse kan bare gis dersom fordelene ved tiltaket må anses større enn de skader og ulemper tiltaket vil medføre for friluftslivet, naturmiljøet eller allmenne interesser forøvrig.*»

Bærum kommune, som ansvarlig for å ivareta Markaloven innenfor sin kommune, har et særskilt ansvar for å følge lovens bokstav. Her vil «*Fordeler en tiltakshaver vil kunne ha av et tiltak vil normalt ikke kunne begrunne at det gis tillatelse på bekostning av friluftslivet eller naturmiljøet.*»

Allmenne interesser forøvrig må forstås i lys av lovens formålsbestemmelse. Et hovedformål med loven er å hindre videre nedbygging av Marka.

BNF vil derfor anta at Markaloven vil stoppe vegbyggingstiltaket.

Statsforvalterens innledende krav (Inntatt i vår uttalelse av 27.06.2019)

Generelle merknader til planarbeidet, oppsummering.

Fylkesmannen har i brev om tillatelse (avsnitt 'Konklusjon') formulert hva det særlig må legges vekt på i planarbeidet for at en kommunal plan, i det konkrete tilfellet kan åpne for stier og løyper etter § 9 i Markaloven.

«Vi gjør oppmerksom på at det ikke tillates bruk av mer masser enn nødvendig.

- Det må i planarbeidet legges særlig vekt på følgende:
- Det må belyses hvordan flerbruksprinsippet vil bli ivaretatt
- Alle tiltak må utredes og vurderes i forhold til virkningene for øvrig friluftsliv, naturopplevelse og idrett, samt for landskap og naturmiljø.
- Det må redegjøres for trasébredde. Bredden kan ikke overskride det faktiske brukerbehovet og må etterstrebes å tilpasses terrenget.
- Det må sikres at inngrep skal skje med minst mulig terrenginngrep og landskapsmessig eksponering. Dette må være førende for hvordan traseen utformes. Det må ikke tilføres mer masse enn nødvendig for formålet med å forsterke traseen slik at den kan benyttes sommerstid.
- Massenes egnethet og forurensningsfaren må redegjøres for.
- Konsekvenser for naturmangfoldet, herunder for eventuelle truede og nær truede arter og naturtyper eller verdifulle naturtyper som berøres av tiltaket, må utredes og vurderes i tråd med naturmangfoldlovens §§ 8-12, jf. § 7».

Dette er momenter som også er helt sentrale for at kommunen skal virkeliggjøre de omfattende forventninger kommunen - som ansvarlig for tiltaket – presenterer når det gjelder, etter kommunes mening, positive virkninger av den omsøkte turveien for friluftsliv og folkehelse

(Fra kommunens søknad av 04.02.19).

BNF har følgende formålsparagraf:

Bærum Natur- og Friluftsråd (BNF) er et frittstående samarbeidsorgan med formål å arbeide for det enkle friluftsliv og naturvern, herunder bla sikring av:

- friluftsområder og grønne lunger
- biologisk mangfold – kulturlandskaper
- kulturminner og kulturmiljøer mm

Det statsforvalteren legger vekt på i kulepunktene ovenfor (og som kommunen slutter seg til) er **kompenserende og avbøtende tiltak.**

De bevarer ikke natur, men legger bare til rette for at prosjektet blir «spiselig» for beslutningstakerne.

Bærum kommuneplan; samfunnsdelen

(Herunder aksept av FNs Bærekraftsmål)

Hovedmål 3. Bærum samfunnet er klima- og miljøkløkt

Bærum tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og økosystemet

Derfor skal vi:

- Sikre god tilgang til grøntområder og offentlige rom fra fjorden til marka
- Sikre ren luft, rent vann og hindre forurensning og forsøpling
- Ha kunnskapsbasert og forutsigbar forvaltning av sjø og landarealer
- Kartlegge og sikre natur og artsmangfold
- Ta vare på og videreutvikle jord og skogressurser, samt marine og mineralske ressurser
- **Legge til rette for bærekraftig forvaltning av økosystemene i havet, langs kysten og på land, og stanse og reversere tap av biologisk mangfold**

- Ta vare på nærnaturen i form av “hundremeterskoger”, grønne lunger og små grønne korridorer i byggesonen
- **Legge til rette for å sikre og utvikle grønne og blå strukturer som bidrar til ivaretagelse av artsmangfoldet**

Vil dette prosjektet oppfylle målene ovenfor og derved redde natur?

Svaret er nei – og det må derfor avvises!

Politisk plattform Bærum 2019-2023 For H, V, Frp, og Krf (utdrag)

Høyre, Venstre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti deler ønsket om å gjøre Bærum mer bærekraftig i tråd med FNs bærekraftsmål.

Klimaendringene og tap av naturmangfold er vår tids største utfordringer. Vi vil føre en ambisiøs lokal klima- og miljøpolitikk som bygger på forvalteransvaret og føre-var-prinsippet. Vi mener at vi alle har en moralsk forpliktelse til å overlate jorden til neste generasjon i minst like god stand som i dag og at Bærum skal være en ledende kommune på klima- og miljøområdet. Det skal være enkelt å ta kloke klima- og miljøvalg i hverdagen.

Bærum har et rikt naturmangfold. Kommunen har flotte, særegne, sammenhengende og verdifulle kulturlandskap med stor artsrikdom. Dette representerer en betydelig verdi for befolkningen og et stort forvalteransvar for oss alle.

Vi tar naturmangfoldet på alvor og vil legge til rette for kompetanseoppbygging og helhetstenkning på tvers av sektorer og økt samarbeid mellom ulike aktører og kommunen.

Verdifulle naturressurser må sikres slik at de ikke blir omdisponert og at viktige biotoper ikke går tapt. Åpne elver og bekker er viktig for det biologiske mangfoldet i kommunen som levested for insektarter og spiskammer for amfibier, fisker og fugler.

Burde denne politiske plattformen sikre Vestmarka mot ytterligere utarming?

Ja, men det gjenstår å se!

Avslutning

Argumentene og henvisningene i denne uttalelsen – er det å skyte spurv med kanoner? Vestmarka er tross alt ikke så stor og det er bare snakk om en vei.

BNF mener ikke det, da all natur ødelegges bitevis og summen reduserer jordas evne til å motstå klimaendringene. Så en eller annen gang må vi stoppe transformeringen av natur med argumenter om at det er til fordel for oss mennesker.

Som i Vestmarka og i en annen aktuell sak – nedbygging av skogsområde til fordel for boligbebyggelse på Godthåb.

Med vennlig hilsen

Bærum Natur- og Friluftsråd

v/ Ulf Kristiansen leder

sign